

## Vaja dela mojstra

### Priredno zložena poved (vezalno, ločno, protivno razmerje)

#### 1. V besedilu poišči povedi, ki so priredno zložene, in jih podčrtaj.

Pravljичno pot vil Čestitk si lahko ogledamo sami ali se pridružimo organiziranemu ogledu. Pot ima osnovo v bajki o vilah Čestitkah, ki so pred davnimi časi živele v teh krajih. Čez dan so domačini pri samostanu ob pobočju hriba pridno gradili, a vile so to ponoči pridno rušile. S parkirišča Galerije Božidarja Jakca se odpravimo na pot. Prečkamo potok Obrh in takoj za mostičkom opazimo prvo leseno usmerjevalno tablo. Na njej so osnovni podatki o kulturnih in naravnih znamenitostih. Na poti se nam odpira pogled na Kostanjeviško dolino. Pod seboj vidimo mogočen Krakovski gozd, okoliške hribe in edini naseljeni otok v Sloveniji. Pri drugi usmerjevalni tabli si lahko odpočijemo ali pa ogledamo maketo čebeljega panja. Ko se na tlakovani polici pred podzemno jamo obrnemo nazaj, se pred nami pokažejo v vsej svoji veličastni podobi okamenele vile Čestitke. Pot je prijetna, zato se moramo prepustiti domišljiji v čarobnem vilinskem svetu. Domišljija se ne prebudi samo pri otrocih, ampak razveseli tudi odrasle.

#### 2. Obkroži črko pred povedmi, ki so priredno zložene.

- A Bogatajevi bodo ali kupili novo hišo ali prenovili staro.
- B Borut in Žan sta pohitela domov, da si bosta ogledala nogometno tekmo.
- C Špela je bila že močno utrujena, a je vztrajala do konca poti.
- Č Teta je na praznovanju ne samo lepo zapela, ampak je tudi zaigrala na klavir.
- D Pisatelj je mladim bralcem povedal nekaj o svojem novem romanu.
- E Simona je najstnica, ki ima prav takšne težave kot vsi njeni vrstniki.
- F Žan je imel dovolj časa za domačo nalogo, vendar je ni dokončal.
- G Tanja si želi postati novinarka tako kot njena mama.
- I Anja se je pri teku poškodovala, zato ni mogla v soboto igrati košarkarske tekme.
- J Družina Bogataj je prišla do gostišča, kjer so si nekoliko odpočili.
- K V podjetju delajo več kot 8 ur, saj so dobili za kolesa veliko naročil.

#### 3. Poveži dvojice enostavnih povedi v priredno zložene povedi. Napiši dvostavčne povedi.

Pika je vso noč brala roman. Bil je zelo zanimiv, konec pa nenavaden.

---

Peter se je z motorjem hitro odpeljal. Kmalu se je vrnil.

---

Iva je na trgatvi obirala grozdje. Tudi jedla ga je.

---

Primož bo lahko eno uro na dvorišču. Lahko pa bo šel s prijatelji kolesarit.

---

Na avtocesti se je zgodila prometna nesreča. Urška je pot nadaljevala po stari cesti.

---

**4. V povedih obkroži veznike in napiši, kaj izražata stavka. Izbiraj med naslednjimi možnostmi: sočasnost, zaporednost, izbiro, nasprotje.**

Za kosilo bo mama skuhala ričet ali naredila fižolovo enolončnico.

Mojca hodi po gozdu in opazuje visoka košata drevesa.

Anka je trikrat močno potrkala na vrata, toda nihče je ni slišal.

Ali pospravimo klet danes ali to naredimo v soboto?

Jure je vso noč presedel za teleskopom ter opazoval zvezde.

Tea je pregledala veliko spletnih strani, vendar ni našla besedila pesmi.

Borut je nenadoma izgubil ravnotežje in padel z drevesa na tla.

Koleno je bilo krvavo, ampak ga ni bolelo.

**5. Nadaljuj povedi tako, da boš izrazil/a:**

*sočasnost dogodkov:*

Ogledovali so si hišo \_\_\_\_\_

*zaporednost dogodkov:*

Miha je stopil do sošolca s poškodovano roko \_\_\_\_\_

*možnost izbire:*

Gostje bomo lahko poskusili domačo potico \_\_\_\_\_

*nasprotje:*

Jan je prišel domov zelo lačen, \_\_\_\_\_

*zaporednost dogodkov:*

Usedli smo se na avtobus \_\_\_\_\_

*sočasnost dogodkov:*

Andrej je gledal proti skupini deklet \_\_\_\_\_

*nasprotje:*

Jernej se je vpisal na srednjo trgovsko šola, \_\_\_\_\_

*možnost izbire:*

Ali naj jutri oblečem pullover \_\_\_\_\_

**6. Postavi vejico, kjer je potrebno.**

Na pot smo se odpravili zgodaj ampak k babici smo prišli šele pozno zvečer.

Jera je prišla do mrzle reke in začela vanjo metati kamenje.

Mojca je stopila v reko toda kmalu bi jo tok odnesel.

Miha lahko kupi sladoled ali pa denar prihrani za počitnice.

Pia se je hotela Nuši opravičiti a je ta ni hotela poslušati.

V bližnji restavraciji so Novakovi pojedli večerjo ter se nato utrujeni odpravili domov.

Ali bodo jutri igralci bolje igrali ali bodo tekmo izgubili.

Vsa prestrašena se je Metka obrnila vendar ni bilo za njo nikogar.

Matic lahko naroči celo zbirko ali pa kupi samo posamezne knjige.

Mateja je dolgo časa molčala potem pa je spregovorila o svojih težavah.